

[Helveg Petersen.]

ændringer, men dog således at forskningen kan videreudvikles. I det hele bringer, forekommer det mig, professor Helgason klarhed over hele dette område, og det er meget tiltrængt. Det tør nok antydes, at debatten somme tider har været langt ude.

Jeg vil gerne dvæle lidt ved de oplysninger, professor Helgason giver, for jeg tror, det er vigtigt, at hele dette spørgsmål bliver lagt ganske klart.

Det fremgår af professor Helgasons indlæg, at forskningsvidenskaben omfatter to hovedopgaver. Den ene knytter sig til læsning, tydning og undersøgelse af skrift og sprog og tilvejebringelse af tekstudgaver, der er tilgængelige for en større kreds. Den anden opgave melder sig, når man skal placere værket litteraturhistorisk, undersøge motiver, påvise eventuel fremmed indflydelse o. s. v. på basis af de udgivne tekster.

Hvad den første opgave, tydning og læsning af håndskrifterne, angår, fastslår professor Helgason, at den i almindelighed kan løses, uden at man til rådighed har et større videnskabeligt bibliotek. Det er altså ikke rigtigt, når den opfattelse gøres gældende, at man er ude af stand til at påtage sig denne opgave i Island, fordi man ikke dér har et stort videnskabeligt bibliotek til rådighed.

Med hensyn til den anden opgave, den, der knytter sig til den litterære behandling af de udgivne tekster, siger professor Helgason, at denne virksomhed ikke i almindelighed forudsætter tilstedeværelsen af de originale håndskrifter. Her har man ikke, siger han, brug for et håndskriftsinstitut, men et bibliotek; men det vil jo netop sige, at intet går i stykker for instituttet i denne sammenhæng, for i samme omfang der foreligger udgivne tekster, i samme omfang kan der udføres forskningsarbejde af denne karakter. Arbejdet kan altså gå videre her i København som alle andre steder, hvor man har et større bibliotek til rådighed.

Hertil vil jeg gerne føje, at efter oprettelsen af universitetet i Reykjavik i 1911 har Reykjavik været et centrum netop for denne forskning. Hvis tekstudgaverne er udarbejdet på helt betryggende vis og er videnskabeligt forsvarlige, kan denne forsk-

ning foregå, uden at man har håndskrifterne ved siden af sig; men i øvrigt vil der jo til til rådighed for løsning af denne art af opgaver være fotokopier.

Det er en forudsætning, at alt, der afleveres, skal fotokopieres, før aflevering finder sted, og det vil sige, at forskere i de tilfælde, hvor der kan være tvivl om tekstens videnskabelige soliditet, kan støtte sig til fotokopier af håndskrifterne. Professor Helgason understreger netop, at fotografiske gengivelser af håndskrifter udgør et fortræffeligt arbejdsmateriale. De er i mange tilfælde tydeligere, undertiden langt tydeligere end originalerne, og desuden er de lettere at håndtere, og han føjer til, at man i Det arnamagnæanske Institut gerne arbejder med fotografier af instituttets egne håndskrifter; det siger jo en hel del om den teknik, der her er tale om.

Der vil, siger Helgason, kunne opstå situationer, hvor benyttelsen af originalen er påkrævet, nemlig i tilfælde, hvor en rettelse er indført i et håndskrift, og hvor det kan være vigtigt at se, om den er skrevet med samme blæk som håndskriftet i øvrigt. Dette kan ikke ses på en fotokopi. Her kan benytteren føle sig usikker, og her kan det være nødvendigt, at han kan sammenligne med originalen, men i sådanne tilfælde er der mulighed for, at man kan låne håndskriftet. I flertallets indstilling understreger vi netop nødvendigheden af, at denne lånevirkomhed kan sikres, samtidig med at vi understreger betydningen af, at der sikres stipendier, således at forskere kan rejse til Island eller andetsteds hen, hvor der opbevares håndskrifter, for på stedet at foretage de ønskede undersøgelser.

Vi har også gang på gang i den offentlige debat hørt om de vanskeligheder af teknisk karakter, der gør sig gældende på dette felt. Man har sagt, at der ville være store vanskeligheder forbundet med Islands muligheder for at opbevare håndskrifterne, med hensyn til restaurering o. s. v. Jeg nævnte før, at det nu var en forudsætning, at der, før afleveringen skete, var foretaget en restaurering i det omfang, det er nødvendigt, men det er klart, at det er af betydning, at man i Island har den nødvendige teknik foruden de nødvendige opbevaringsmuligheder.